

PERSBERICHT

16 oktober 2008

"INFORMATIE" OVER GENEESMIDDELEN OP VOORSCHRIFT DOOR DE FARMA INDUSTRIE? LIEVER NIET!

Er ligt een voorstel van Richtlijn van de Europese Commissie (DG Enterprise) op tafel m.b.t. informatie over geneesmiddelen. Men wil de farmaceutische firma's het recht geven om het grote publiek rechtstreeks te "informer" over hun geneesmiddelen op voorschrift.

Zich op dat hellende vlak begeven, houdt echter grote risico's in. De ondergetekenden, een brede coalitie van vertegenwoordigers van artsen, apothekers, ziekenfondsen, patiënten en consumenten, menen dat dit voorstel moet worden verworpen. Het toekennen van nog meer bewegingsvrijheid aan de farmaceutische bedrijven zou neerkomen op publieksreclame voor geneesmiddelen op voorschrift, ook al heet die dan officieel "informatie". De potentiële voordelen zijn hoogst twijfelachtig, de gevaren reëel. De voorgestelde deregulering zal niet resulteren in een rationeler geneesmiddelengebruik en evenmin zal ze leiden tot een beter geïnformeerd publiek. Wij vragen dat de Europese Commissie dit voorstel afwijst en dat men blijft vasthouden aan de huidige regelgeving.

Geen betrouwbare bron van informatie

Alleen in de Verenigde Staten en Nieuw-Zeeland mogen farmaceutische firma's vandaag hun voorschriftplichtige geneesmiddelen bij het grote publiek aanprijzen. Sommigen vinden echter dat de bedrijven ook in Europa meer armslag moeten krijgen om het publiek rechtstreeks te "informer". De firma's zouden hierbij hun geneesmiddelen op voorschrift voortaan bij de commerciële merknaam mogen noemen. Let wel: tegelijk stelt men dat publieksreclame verboden zou blijven! Maar denken dat men hier een grens kan trekken tussen informatie en reclame getuigt van weinig realiteitszin. De ervaring leert dat de informatie afkomstig van farmaceutische bedrijven zelden vrij is van commerciële bijbedoelingen en in de praktijk vaak hetzelfde effect beoogt als reclame in de strikte zin. De financiële belangen van een firma vallen immers zelden te rijmen met een objectieve informatieverstrekking.

Een riskante onderneming

Reclame voor geneesmiddelen, onder welke vorm ook, leidt vaker tot irrationeel dan tot rationeel geneesmiddelengebruik, beïnvloedt het voorschrijfgedrag van artsen, helpt de patiënten niet om met meer kennis van zaken keuzes te maken, kan de gezondheid schaden en uitmonden in een onverantwoorde stijging van de uitgaven. Het opheffen van de huidige beperkingen op het gebied van communicatie van de firma's over geneesmiddelen op voorschrift heeft geen voordelen voor patiënten noch voor het publiek in het algemeen. Wel mag men zich verwachten aan:

- vooral informatie rond de meest winstgevendende geneesmiddelen;
- vooral informatie over de nieuwste geneesmiddelen, ook al zijn die niet noodzakelijk beter dan de bestaande;
- nog meer medicalisering van het leven ("disease mongering");
- toenemende druk op de arts-patiënt-apothekerrelatie;
- toegenomen kosten en druk op de budgetten van de gezondheidszorg.

Lessen uit het verleden

Dat het verstrekken van objectieve informatie niet de eerste zorg is van de producenten van geneesmiddelen is voor elke objectieve waarnemer onderhand wel duidelijk.

- Onderzoek toont aan dat zelfs de kwaliteit van de op artsen en apothekers gerichte reclame of andere vormen van communicatie te wensen overlaat: minimaliseren van de bijwerkingen, onterecht uitbreiden van de indicaties, vertekende weergave van de studieresultaten, extrapoleren van gegevens die gelden voor speciale groepen naar de hele bevolking, overdrijven van de voordelen van de behandeling enz. Er is geen reden om aan te nemen dat de industrie in haar communicatie met het grote publiek nu plots anders te werk zou gaan.
- Alleen voor vrij verkrijgbare geneesmiddelen is publieksreclame bij ons vandaag toegelaten. Ondanks de regels en controles stelt men hier dezelfde tekortkomingen vast als voor de op artsen en apothekers gerichte reclame.
- In de Verenigde Staten slaagt zelfs de machtige FDA (Food and Drug Administration) er niet in de vele misleidende reclameboodschappen een halt toe te roepen.
- Door de industrie opgezette "informatiecampagnes" over ziekte en gezondheid doen vaak vooral een beroep op emoties zoals angst. Het aspect "informatie" is

duidelijk bijkomstig. Dikwijls is het de firma er vooral om te doen de omzet van een bepaald geneesmiddel te vergroten, ook al wordt dit niet bij naam genoemd. Op het Internet verschijnen steeds meer websites die pretenderen het publiek te informeren over een ziekte, maar die in werkelijkheid aansturen op het stimuleren van de verkoop van bepaalde geneesmiddelen op voorschrift. Ook hier is objectieve en evenwichtige informatie ver te zoeken. Maar als de regels veranderen, zullen de firma's voortaan op hun websites en in hun infocampagnes hun geneesmiddel expliciet en zonder omwegen mogen "voorstellen". Wat is dan het verschil met reclame?

Correcte en patiënt/consumentgerichte informatie?

Correcte informatie moet het geheel van de mogelijke behandelingen ter sprake kunnen brengen, met hun respectievelijke voor- en nadelen. Goede informatie wordt dan noodzakelijk "vergelijkende" informatie. Nochtans poneert het voorstel dat het in geen geval om vergelijkende informatie zou gaan.

Een geneesmiddel bestaat niet in een vacuüm: heeft het een therapeutische meerwaarde in vergelijking met andere geneesmiddelen? Zijn de bijwerkingen op korte en op lange termijn even goed gekend als die van oudere geneesmiddelen? Is het nieuwe geneesmiddel vergeleken met het beste al beschikbare geneesmiddel of alleen met een placebo? Correcte informatie zou onder meer veronderstellen dat de firma ons bijvoorbeeld zegt dat haar nieuw geneesmiddel misschien alleen interessant is voor die enkele patiënten die allergisch zijn voor het beste al bestaande geneesmiddel. Het is een utopie te denken dat een farmaceutisch bedrijf zo openhartig zou kunnen zijn.

Ook moet correcte informatie ruim aandacht schenken aan andere interventies dan alleen geneesmiddelen (bv. voeding of lichaamsbeweging). Voor vele gezondheidsklachten is ook *niet* behandelen soms een te overwegen optie.

Bovendien staat het de firma's natuurlijk vrij zelf te beslissen *welke* geneesmiddelen ze in de kijker zullen plaatsen. Een keuze die eerst en vooral zal gebeuren in functie van de belangen van de firma en de aandeelhouders, niet van de echte noden inzake ziekte en gezondheid.

Vasthouden aan de huidige regels

Consumenten en patiënten hebben zeker nood aan goede informatie over (al dan niet voorschriftplichtige) geneesmiddelen. Maar men zal niet aan die behoefte tegemoetkomen door de producenten toe te laten het grote publiek rechtstreeks te "informeren" over hun geneesmiddelen op voorschrift. Die strategie is op de eerste plaats ingegeven door commerciële belangen, niet door de zorg het rationeel gebruik van geneesmiddelen of het welzijn van de consument-patiënt te bevorderen.

Er bestaan andere en betere oplossingen om het publiek te informeren.

Ondergetekenden, vertegenwoordigers van artsen, apothekers, ziekenfondsen, patiënten en consumenten, vragen dat de Europese Commissie dit voorstel afwijst en dat men blijft vasthouden aan de huidige regelgeving.

Contactpersonen:

Test-Aankoop

Dhr. Ivo Mechels & Mevr. Martine Van Hecke Tél. 02 542 33 27

Algemeen Syndicaat van Geneeskundigen van België

Mevr. Rita Cuypers Tél. 03 238 49 48

Algemeen Pharmaceutische Bond - Association Pharmaceutique Belge

Dhr. Dirk Broeckx Tél. 02 285 42 04

Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie (BCFI) - Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique (CBIP)

Dhr. Geert De Loof Tél. 053 78 74 22

Christelijke Mutualiteit - Mutualité Chrétienne

Dhr. Alain Vanbuyten Tél. 02 246 46 21

Domus Medica

Dhr. Jos De Smedt Tél. 0477 33 78 48

Fédération des Maisons Médicales

Dhr. Jacques Morel Tél. 02 514 40 14

Groupe de Recherche et d'Action pour la Santé (GRAS)

Dhr. Pierre Chevalier Tél. 0475 72 84 59

Groupement Belge des Omnipraticiens

Mevr. Anne Gillet-Verhaegen Tél. 0474 26 08 55

Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering - Caisse Auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité (CAAMI/HZIV)

Dhr. Guillaume Janssens Tél. 02 504 66 02

Ligue des Usagers des Services de Santé (LUSS)

Mevr. Carine Serano Tél. 0485 51 44 05

Minerva

Dhr. Pierre Chevalier Tél. 0475 72 84 59

Socialistische Mutualiteiten - La Mutualité Socialiste

Dhr. Ivan Van Der Meeren Tél: 02 515 05 98

Société Scientifique de Médecine Générale (SSMG)

Dhr. Guy Beuken Tél: 0475 51 70 34

Vlaams Patiëntenplatform vzw (VPP)

Mevr. Klaartje Bruyninckx Tél: 016 23 05 26

**Vereniging der Coöperatieve Apotheken van België - Office des Pharmacies
coopératives de Belgique (Ophaco)**
Dhr. Marc-Henry Cornély Tél 02 529 92 41

Vereniging van Wijkgezondheidscentra
Dhr. Philippe Jacobs Tél. 02 265 01 64